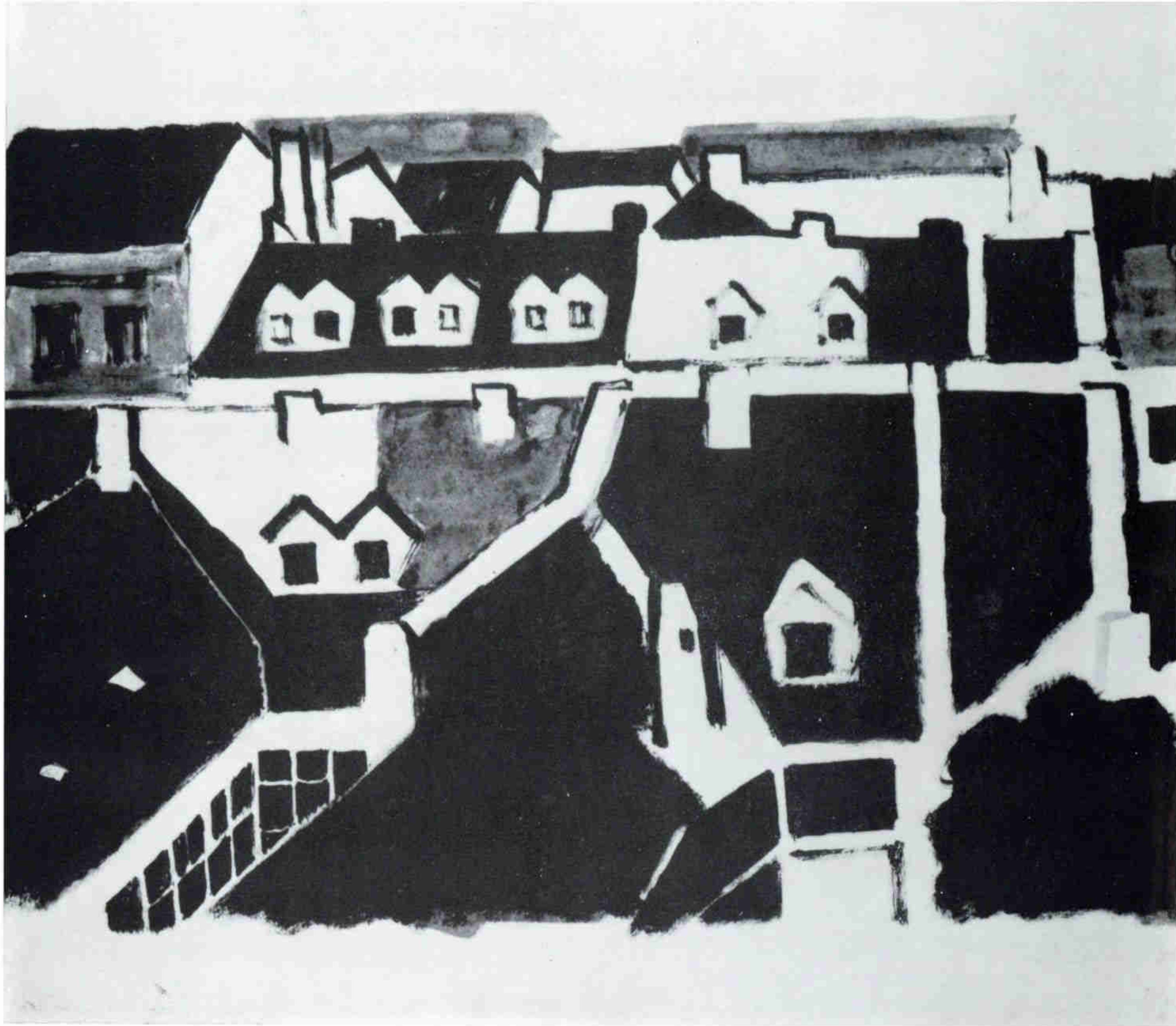

EDO KOVAČEVIĆ

KROVOVI, 1962. (kat. br. 13)

ZVJEZDARNICA, 1978. (kat. br. 27) →

STARI KROVOVI ZAGREBA
IZLOŽBA U MUZEJU GRADA ZAGREBA
SRPANJ, KOLOVOZ i RUJAN 1987.

Muzej grada Zagreba zahvaljuje privatnim vlasnicima kao i svim drugim Galerijama i ustanovama na posudbi slika za ovu izložbu.

Izložba je ostvarena sredstvima Republičke samoupravne zajednice u oblasti kulture SR Hrvatske i Udružene samoupravne interesne zajednice kulture grada Zagreba.

Jer gradovi bez svojih pjesnika nijesu gradovi.

(A. G. Matoš)

Muzej grada Zagreba posjeduje zbirku starih veduta Zagreba i sustavno je upotpunjava djelima suvremenih umjetnika, koji slikaju svoj grad.

Ovom izložbom započinjemo predstavljanje naših umjetnika koji su se istakli kao slikari zagrebačkih panorama, uvjereni da gradovi ne samo bez svojih pjesnika nego i bez svojih slikara nisu gradovi.

Edo Kovačević već više od pet desetljeća traži i nalazi osebujne zagrebačke ljepote u razigranosti krovnih ploha, u bogatstvu i suglasju boja, jedinstvenih i neobično karakterističnih za ovog senzibilnog i, usudila bih se reći, najzagrebačkijeg hrvatskog slikara.

Raduje nas, da ovu izložbu otvaramo u čast 80-godišnjice Ede Kovačevića, u Muzeju grada Zagreba, koji istodobno navršava osamdesetu obljetnicu svoga postojanja.

Nada Premerl

For towns without their poets are no towns.

(A. G. Matoš)

The City Museum of Zagreb owns a collection of old panoramas of Zagreb and is systematically completing it with works of contemporary artists who choose their town as a motif of their paintings.

With this exhibition we are starting introducing artists who have distinguished themselves as painters of Zagreb panoramas and we believe that towns are no towns only without their poets but also without their painters.

Edo Kovačević has for more than five decades been searching for and finding specific beauties of Zagreb in the vivacity of roof surfaces, in the riches and harmony of colours, unique and so much characteristic for this sensitive painter who, I dare say, seems to be most intimately related to Zagreb of all Croatian painters.

We are glad that this exhibition is opened in honour of the 80-th birthday of Edo Kovačević, in the City Museum of Zagreb which, at the same time, celebrates the 80-th anniversary of its existence.

Nada Premerl

MEDULIČEVA 14, 1957. (kat. br. 8)

Oduvijek smo znali da je *Edo Kovačević* slikar mrtvih priroda i krajolika. Ali tek sada vidimo tematski okupljene njegove zagrebačke vedute, te poglede iz prikrajka, na stražnje fasade i sporedne ulice, bočne vizure kuća i poglede na krovove odozgo kao cjelovitu urbanističku viziju. Edin Zagreb.

Najčešće su to pusti prostori, scenografija bez ljudi, kao renesansne slike »idealnoga grada«. Tim lakše se identificiramo sa slikarom, sami stojimo i gledamo s mjesta i na način kako je on promatrao. Njegova vizija i vizualna rekonstrukcija grada tijekom pola stoljeća — na izložbi trideset slika iz četrdesetak godina, od 1934. do 1977. — tim je značajnija što je to Zagreb u nastajanju, trajanju i nestajanju. Počeo je slikati Zagreb kad je uz samu jezgru grada gotovo sve imalo karakter predgrađa: tadašnja periferija i neizgrađena područja, odavno su integrirana. Doživio je i doživjeli smo skupa s njime da je po njemu zabilježena stvarnost najužeg okoliša gradskog središta bitno izmjenjena i da je mnogo toga već sada izgubljeno. Ne samo da su svjedočanstvo o suvremenom likovnom senzibilitetu, slike Ede Kovačevića postale su već sada i dokument o prošlom Zagrebu. Perifernoj i skromnoj stvarnosti grada prišao je slikarski rafinirano, našu još nerazvijenu urbanost izrazio je visoko urbaniziranim senzibilitetom modernog evropskog umjetnika. I to mu se vratilo time što je njegova tapiserija sa zagrebačkim krovovima iz krivudave Duge ulice, što vodi iz Donjeg grada u Gornji grad, predložena za muzej u Lausanni, gdje je trebala biti izložena usporedo s djelima Picassa, Braquea, Lurçata i ostalih obnovitelja suvremene tapiserije. Ali, zaljubljen u svoje djelo, slikar je više volio da ono ostane u gradu u kojem je i za koji je nastalo.

Povučenost, tiha kontemplacija i skromnost u životu slikara ispoljava se podjednako u slikarevu djelu. U njegovim mrtvim prirodama uzalud tražimo otmjeno uzgojeno cvijeće: nalazimo samo livadne skitnice i šumske podstanare. Ni u njegovu svijetu arhitekture nije zabilježena ni jedna barokna palača ni jedno historicističko reprezentativno zdanje, nego samo niske prizemnice i jednokatnice skromnog stanovanja. Ali, gdje u stvarnosti vlada oblikovanje bez ikakvih pretenzija, tu otkriva i time potaknut stvara Edo pravu slikarsku raskoš. To je Zagreb tihog suživljavanja i dubokog suosjećanja jednog očaranog zaljubljenika. Edine slike predstavljaju čitavu jednu generaciju ljudi koji su se saživjeli sa svjetskom kulturom, koji su poznavali i »parisku« sredinu i umjetnost. Nije li Edo Kovačević, iako hrvatski slikar, uspio portretirati tako sugestivno i Pariz, zaobilazeći gotiku i barok i odabirući samo one građevine, ono lice što grad na Seini duguje renesansi, dobu Henrika IV: Louvre i Pont Neuf? Noseći u sebi zagrebačku mjeru i mjerilo, ostao je slikar u u susretu s Parizom na visini Matoševe internacionalne kulture, s udivljenjem, ali i kritičkom distancom i rafinmanom. Edine su slike Zagreba portretne studije jednog prošlog grada namijenjene budućnosti. O nama i našem gradu svjedočit će humano, kulturno i osjećajno Edino slikarstvo, a možemo biti ponosni da će nas ono predstavljati u budućnosti, jer smo tako predstavljeni nesumnjivo našim najvišim mogućnostima i intenzitetima. Zato možemo ovu čistu i jasnu umjetnost s pouzdanjem predati budućim naraštajima: i ono što nismo mogli izreći riječima, reći će im Edino slikarstvo; jer, koliko god riječi odlijeću (*verba volant*), izvorna likovna djela nikada ne gube svoj sjaj: *picta manent!*

Radovan Ivančević

We have always known that *Edo Kovačević* is a painter of still lifes and landscapes. But it is only now that we can see, thematically gathered, his Zagreb panoramas, those views a hidden place, views of the backsides of houses and small streets, lateral vistas of houses and views from above, over the roofs as an integral urban vision. Edo's Zagreb.

Most frequently there is deserted space, a setting without people like a renaissance painting of the »ideal town«. This is why we quite easily identify with the painter, we ourselves stand and look from the same spot and in the same way as he did. His vision and his visual reconstruction of the town in the course of half a century — the exhibition shows thirty pictures made in forty years, from 1934 to 1977 — is even more significant as Zagreb is shown in its making, its duration and its disappearance. He started painting Zagreb when everything close to the very core of the town had the quality of a suburb: the outskirts of that time, districts not built over, have, for a long time already, become an integral part. He experienced, and we did with him, that the reality of the closest environment of the town center which he had recorded has essentially changed and that a lot of it has been lost now. Not only are the paintings of Edo Kovačević evidence of the contemporary art sensitivity, they have also become a document about a Zagreb that used to be. He approached the modest, peripheral reality of the town in a subtle artistic manner, he expressed still undeveloped urban qualities with a highly urbanized sensitivity of a modern European artist. In return, his tapestry of the winding Duga ulica which leads from the downtown area to the Upper Town, was proposed for the Museum in Lausanne where Kovačević was meant to be exhibited along with Picasso, Braque, Lurçat and others who reestablished contemporary tapestry. But, in love with his work, the painter preferred it to remain in the town in which and for which it was created.

The inclination to solitary life, the quiet contemplation and modesty in the painter's existence have equally been expressed in his work. In his still lifes we in vain look for elegant, raised flowers: we find only meadow vagabonds and wood tenants. Neither does his world of architecture record any baroque palaces, any historically representative buildings — merely low single-story houses and houses of modest dwelling. But, where in reality there is unpretentious design, Edo discovers and, as by an impulse, creates a real artistic splendour. This is Zagreb as seen by a quiet and fascinated lover who is living with his town and who has profound feeling for it. Edo's paintings represent a whole generation of intellectuals who have grown close to the world culture, who have known the »Paris« milieu and art. Has not Edo Kovačević, although a Croatian painter, managed to portray as suggestively Paris, avoiding the Gothic and Baroque architecture and choosing only those buildings, the very face which the city on the Seine owns to the Renaissance, the epoch of Henry IV: Louvre and Pont Neuf? Carrying within him Zagreb standards and measure he remained in his contact with Paris a painter on the level of writer Matoš's international culture, with admiration but also with a critical distance and refinement.

Edo's pictures of Zagreb are portray studies of a past town intended for the future.

Edo's humane, refined and sensitive painting will bear witness to us and to our town and we can be proud that it will represent us in future because we are thus represented without doubt through our highest possibilities and intensity. This is why we can give this clean and clear art as legacy with confidence to future generations: whatever our words were not able to say, Edo's painting will express: for, as much as words fly away (*verba volant*), works of art do never lose their splendour: *picta manent!*

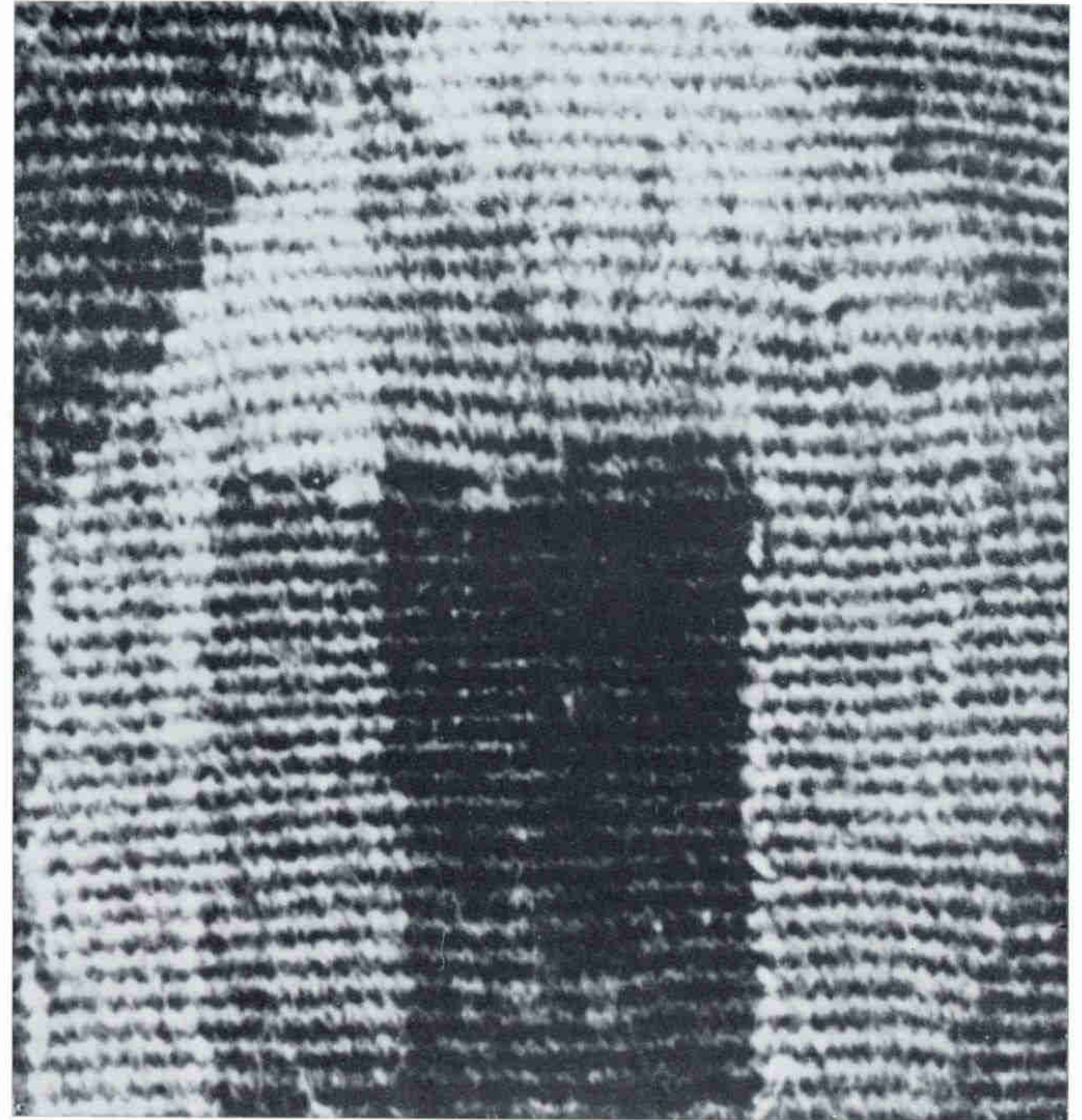
Radovan Ivančević

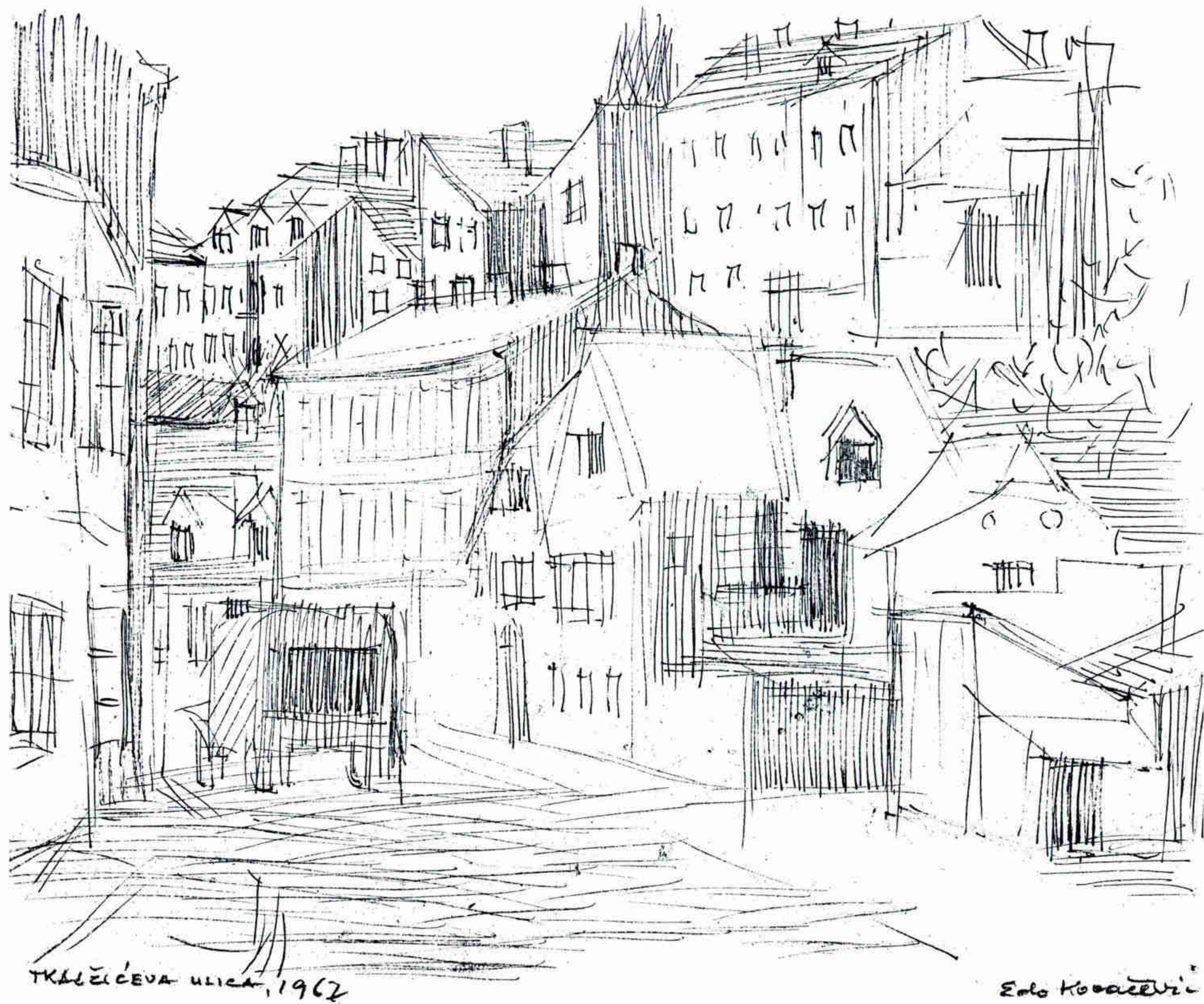
STARI KROVOVI, 1962. (kat. br. 12)

KULA KAMENITA VRATA, 1963. (kat. br. 14)

TAPISERIJA, 1963/64. detalj (kat. br. 15)

TKALČIČEVA, 1967. (kat. br. 23)

JUTRO, Tkalčičeva 1969. (kat. br. 25)

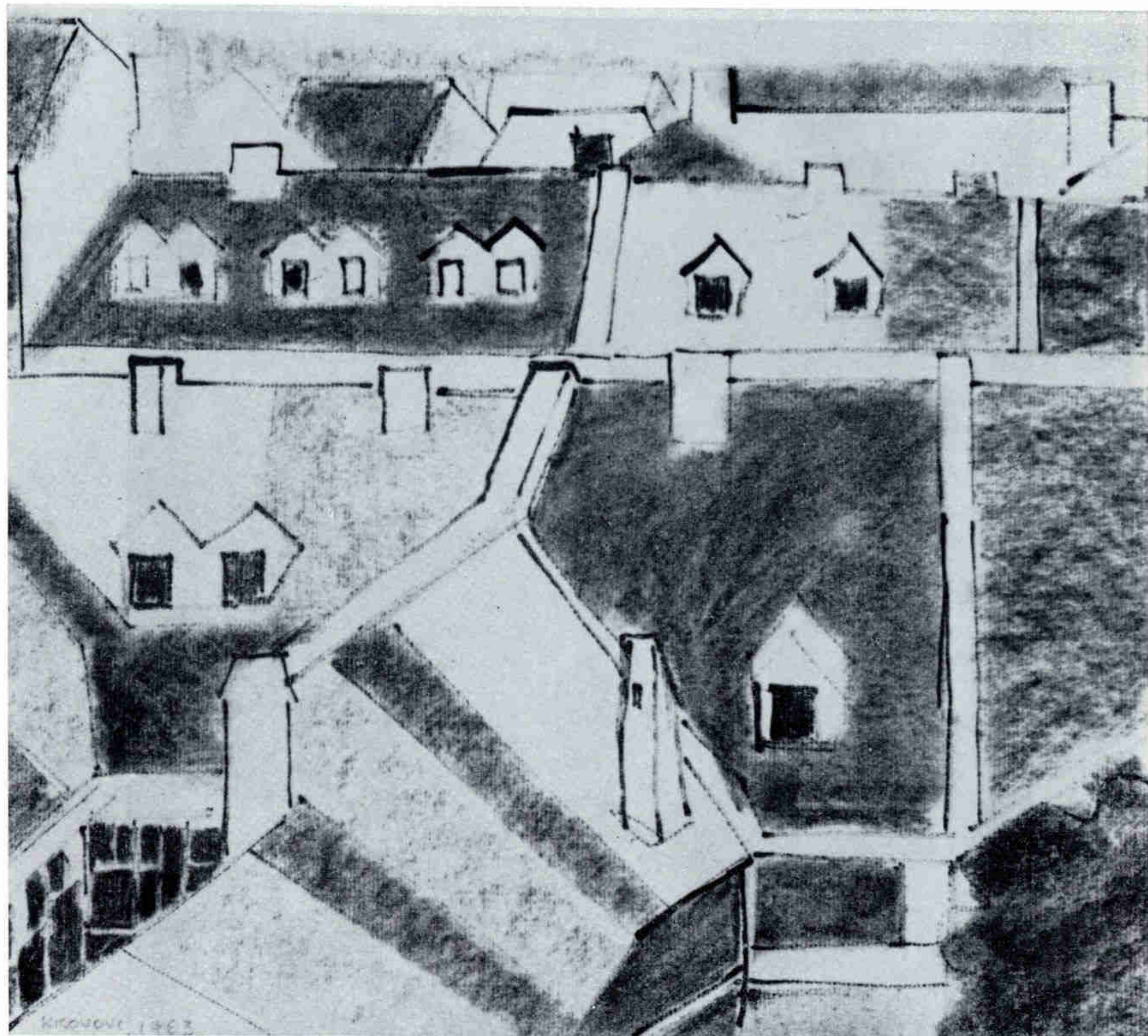
MEDULIČEVA 14, 1957. (kat. br. 9)

TAPISERIJA, 1963/64. (kat. br. 15)

TAPISERIJA, 1963/64. detalj (kat. br. 15)

KROVOVI, 1963. (kat. br. 16)

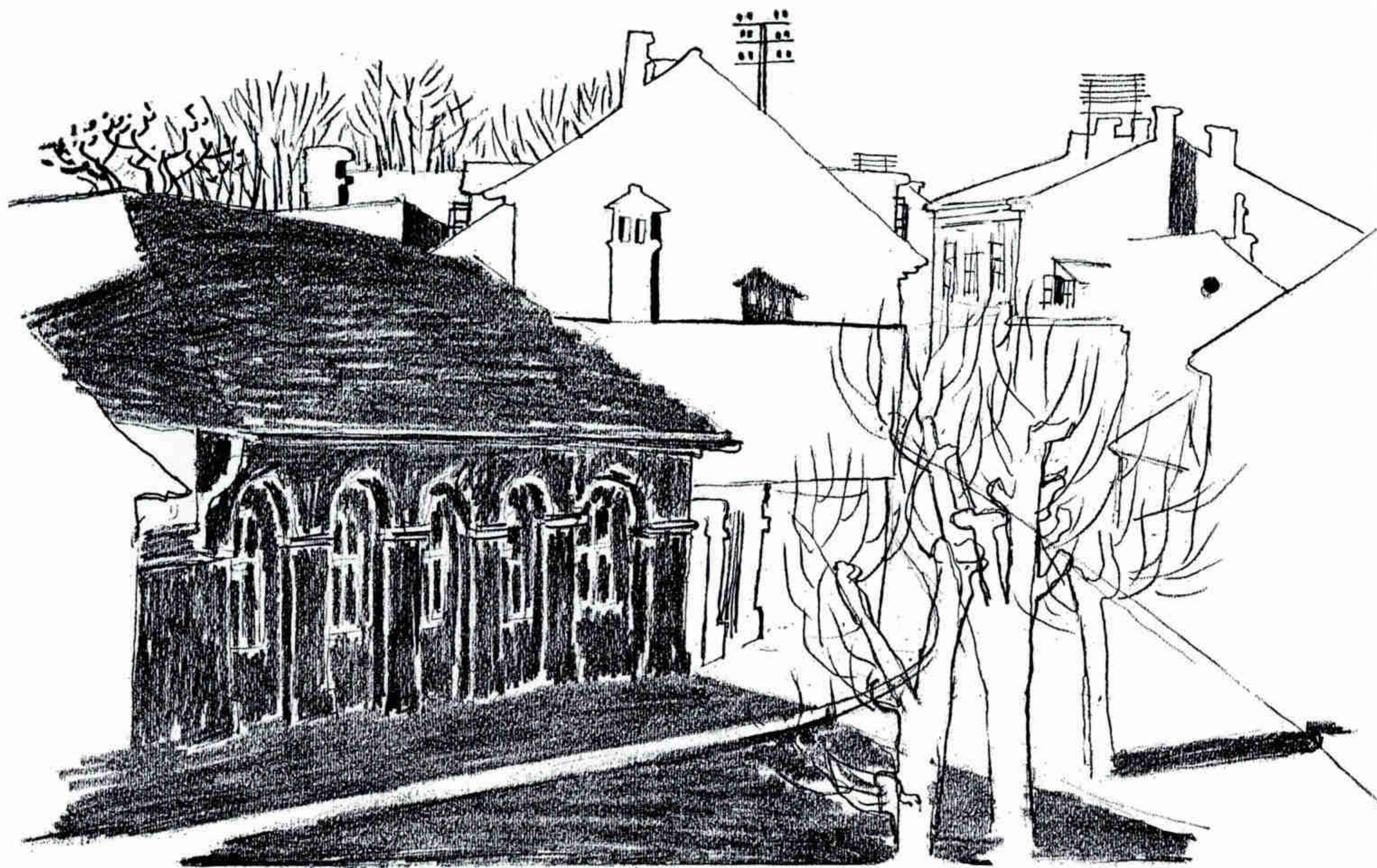
MESNIČKA, 1966. (kat. br. 21)

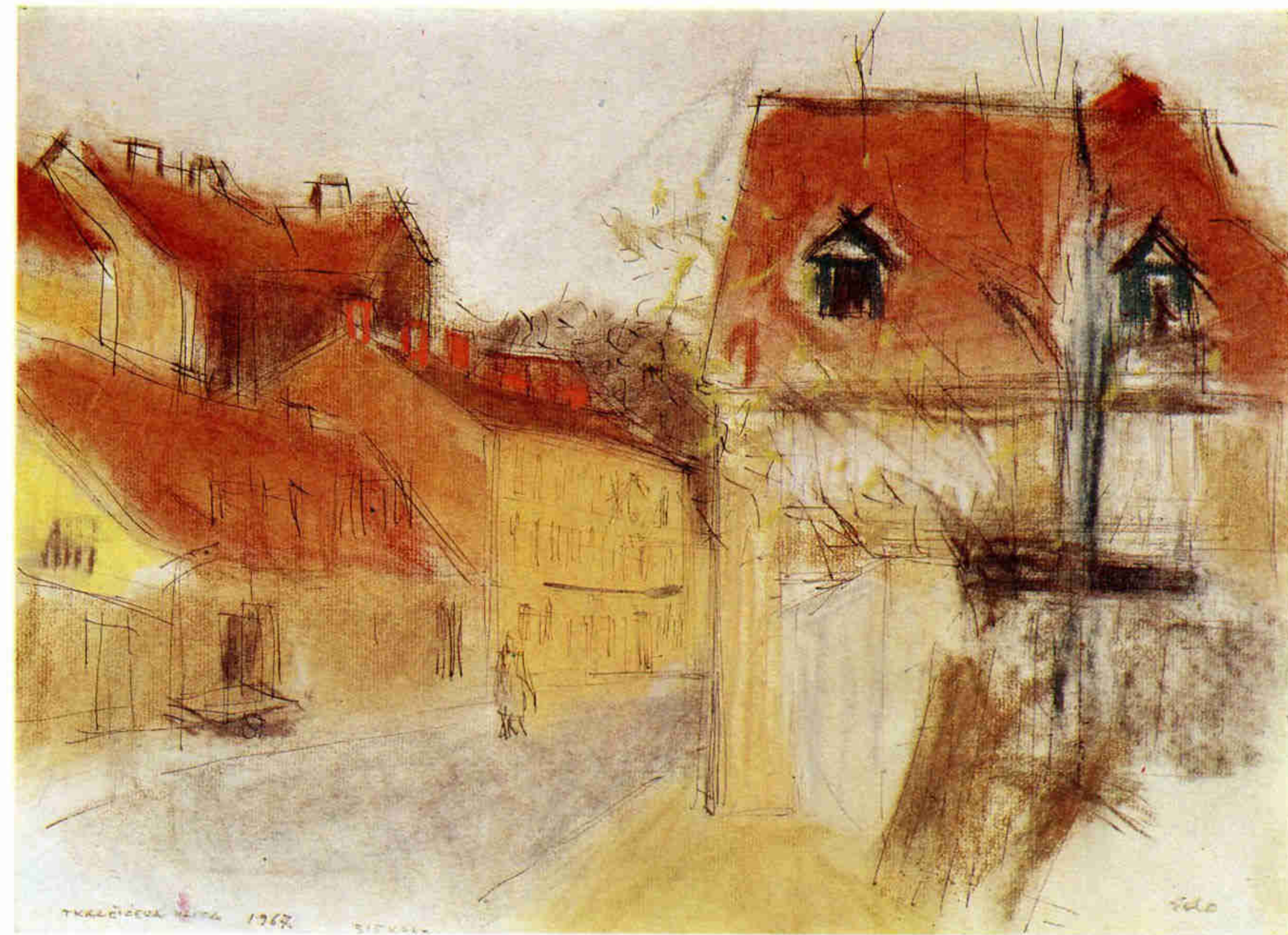
MESNIČKA, 1960. (kat. br. 10)

TRNJE, 1937. (kat. br. 6)

KIPNI TRG, 1934. (kat. br. 3)

NA POTOKU, 1967. (kat. br. 24)

ZVJEZDARNICA, 1977. (kat. br. 26)

PES, Tkalčičeva, 1967. (kat. br. 22)

RADNIČKI DOL 1934. (kat. br. 4)

MANSARDE, 1963. (kat. br. 19)

TKALČIČEVA, 1936. (kat. br. 7)

PANTOVČAK, Protuletje, 1960. (kat. br. 11)

CRVENI KROVOVI, 1963. (kat. br. 20)

DUGA ULICA, 1963. (kat. br. 17)

KATALOG

1. *Barutanski jarak*, 1932.
tempera i ulje na platnu, 455 × 605 mm
vl. Moderna galerija, Zagreb
2. *Kožarska ulica*, 1934.
tempera i ulje na platnu, 535 × 420
vl. Moderna galerija, Zagreb
3. *Kipni trg*, 1934.
crtež, olovka, 210 × 340
4. *Radnički dol*, 1934.
tempera na staklu, 225 × 312
5. *Radnički dol*, 1937.
gvaš, 310 × 265
6. *Trnje*, 1937.
tempera na staklu, 132 × 131
vl. Radovan Ivančević
7. *Tkalčičeva*, 1936.
crtež, tuš gusjim perom, 295 × 415
8. *Medulićeva 14*, 1957.
ulje na platnu, 310 × 515
vl. Muzej grada Zagreba
9. *Medulićeva 14*, 1957.
crtež, ugljen, 215 × 270
10. *Mesnička*, 1960.
ulje na platnu, 422 × 702
11. *Pantovčak*, protuletje, 1960.
ulje na platnu, 445 × 575
vl. Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb
12. *Stari krovovi*, 1962.
tempera i ulje na drvu, 510 × 662
13. *Krovovi*, 1962.
crtež, tuš kistom, 420 × 595
14. *Kula Kamenita vrata*, 1963.
ulje na platnu, 515 × 795
15. *Krovovi*, tapiserija, 1963/64.
haute lisse, 860 × 1780
vl. Moderna galerija, Zagreb
16. *Krovovi*, 1963.
crtež, tuš i ugljen, 315 × 485
17. *Duga ulica*, 1963.
pastel, 478 × 628
18. *U noći*, 1963.
ulje na platnu, 415 × 896
19. *Mansarde*, 1963.
ulje na kartonu, 500 × 653
20. *Crveni krovovi*, 1963.
ulje na platnu, 405 × 830
vl. Skupština grada Zagreba
21. *Mesnička*, 1966.
ulje na platnu, 620 × 820
22. *Pes*, Tkalčičeva, 1967 — 1970.
tempera i ulje na platnu, 433 × 592
23. *Tkalčičeva*, 1967.
crtež, tuš perom, 250 × 320
24. *Na Potoku*, 1967.
skica, tuš i pastel, 315 × 440
25. *Jutro*, Tkalčičeva, 1969.
ulje na platnu, 433 × 592
26. *Zvezdarnica*, 1977.
skica, ugljen i pastel, 483 × 626
27. *Zvezdarnica*, 1978.
ulje na platnu, 480 × 655
vl. Muzej grada Zagreba
28. *Stari krovovi*, 1962.
ulje, platno, 610 × 842

Izdavač: *Muzej grada Zagreba*
Zagreb, Opatička 20

Za izdavača: *Zdenko Kuzmić*

Koncepcija izložbe

Nada Premerl i Radovan Ivančević

Predgovor

Radovan Ivančević

Fotografija

Nino Vranić

Likovna oprema kataloga, plakata i postav izložbe

Edo Kovačević

Lektor

Dubravko Jelčić

Prijevod na engleski

Vesna Muhvić-Dimanovski

Tehnički urednik

Milena Mihalinec

Scanner

Ivica Rebrović i Mladen Tišljar

Klišeji GZH

Zvonko Cimprić i Jura Opuhač

Strojoslagari

Josip Ipša i Slavko Mladinović

Metteur

Željko Herceg

Rukovodioci tiska

Muhamed Sočo i Miodrag Stanković

Strojari

*Dragutin Cicnjak
i Stjepan Hačić*

Naklada 1.000 primjeraka

srpanj 1987.

Tisak i uvez

Grafički zavod Hrvatske, Zagreb